

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea

unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pean
EXEMPLARUL 2 LEI.

ERA MIHAIU POPOVICI.

Sub titlul de mai sus ziarul „România Nouă” din Cluj, din 25 Maiu 1937, Publică sub iscălitura dlui Dr. George Ohăbeanu articolul de mai jos, despre dl Mihai Popovici, relevând rezultatele excepționale ale politice și activității D-sale în Ardeal de când a preluat conducerea organizațiilor partidului național țărănesc din aceste provincii Ardeal și Banat.

Noi ne bucurăm cu atât mai mult de această recunoaștere, bine meritată, a activității dlui Mihai Popovici, pentru consolidarea organizațiilor partidului nostru în Ardeal și Banat, sub conducerea D-sale, — întru cât este și președintele organizației noastre județene, — și în jurul căruia se concentrează toate forțele noastre politice din județ, în spiritul unei solidarități indestructibile pentru izbânda definitivă care trebuie să sosească.

În primăvara aceasta s'a împlinit doi ani de când dl Mihai Popovici a luat în primire șefia organizațiilor ardeleni și bănățene ale partidului național-țărănesc. D. dr. Alexandra Valda-Voevod, în expozeul său din Dumineca trecută, a crezut de bine să facă un bilanț-express, constatând că acțiunea sa a reușit și că partidul național-țărănesc s'a desir mai.

Noi niciodată n'am contestat meritele istorice sau marile calități ale dlui dr. Alexandra Valda-Voevod. Ș când dsa a părăsit partidul, deoarece doi sau trei satenji ai lui au fost izgoniți de corpul electoral, noi ne-am grăbit să scriem la acest loc „nu ne bucurăm”. Într'adevăr, nici atunci și nici azi nu ne-am bucurat de pierderea ce am suferit prin exodul dlui Valda-Voevod. Dar să ne lăpte dl Valda dacă vom constata că șefia dlui Mihai Popovici a însemnat poate spre neșutul unora, cari prevesteau furtuni, o eră de muncă lănișită, de organizare fecundă, de selecționare a valorilor, și de recucerire lentă a pozițiilor pierdute. Da, da, spre ciuda unor ilofetari, neconsolați, că nu pot să joace rol mai important, dar neproportional cu forța și valoarea lor, dl Mihai Popovici a condus fără greș organizațiile ardeleni.

Ziarul nostru și-a păstrat întru caracterul de independență față de partid, ba nu odată am fost dojenit și spru avertizat de către conducerea de partid, toate aceste mici suferințe și incidente, nu ne pot însă împedeca să ne spunem cu încredință sincer și obiectiv. Modestia arhicunos-

cută a dlui M. Popovici nu poate fi un obstacol pentru noi.

Și trebuie să recunoaștem sincer, că situația dlui Mihai Popovici nu era tocmai ușoară. Deoparte succesul unui om de talia dlui Valda-Voevod care nu se poate substitui de azi pe mâine. (Noi nu vom fi niciodată stăți de pățimăși să spunem că „nu i nimic indispensabil”) Apoi organizații turburate, în urma unor lupte intestinale și în sfârșit atitudinea protestară a dlui Iuliu Mantu, care oricât s'ar încadra în disciplina de partid, are repercursiuni mai ales în viața internă a cadrelor.

D. Mihai Popovici întotdeauna prezent la datorie, a știut cu mult bun simț și uneori cu șibitate, nelăsând însă cu renunțare la principii, de cele mai multe ori cu inimă largă și s'fietu său nobil, să tempereze zburzirile, să netezească asperitățile, să canalizeze nemulțumirile. Sub era Mihai Popovici organizațiile din Ardeal s'au prezentat unite și pline de vigoare.

Dar trebuie să adăugăm și credem că suntem și în asentimentul dlui M. Popovici statul său major s'a dovedit a fi mult superior celui care a fost și care l-a urmat pe dl Valda și care se cunoaște în opinia publică sub porecla pamfletistă de „cel 11 foști”. Statul major de azi a Ardelenilor, care va trece cândva în istoria neamului sub denumirea de „generația sovietică” este tot ce poate da un neam mai select sub raport de onestitate, eroism, inteligență și demnitate.

Bilanțul acesta nu poate fi desigur decretat ca definitiv, dar dacă dl Valda-Voevod s'a grăbit să întocmească un presumat, nu putem să rămănem dator.

Dr. Gheorghe Ohăbeanu.

Regimul liberal favorizează pulverizarea averilor comunale.

Acum spre sfârșitul regimului liberal se grăbesc foști reprezentanți puterii să și rotunjească sumele, ca să poată rezista în opoziție mare liberă.

Ne-a venit știrea că Dl Nasta deputat liberal al sectorului Sarmis getuza, a făcut sforțări, ca să se vîndă pădurea posesorilor de Bucovenilor.

Nu ne supără că dl Nasta a convins pe bucoveni să și vîndă pădurea lui Auschnitt nici onorariile ce le va fi primit dela cumpărător în calitate de avocat, nu le expunem. — ceeace excepționăm însă este, că în calitate de deputat ar fi trebuit să se îngrijească ca valoarea pădurei, să nu se împartă între posesori, ci să se fi pus temelul unei instituții de folos obștească în comună; căci cu două milioane s'ar fi putut realiza lucruri frumoase.

Iată ce-i imputăm Dlui Nasta!

Ziua copilului.

de: Valer Paveloniu.

În ziua de 23 Maiu, Data înecului sibînogului, societatea „Pîncipele Mircea” a răduit tăturor instituțiilor sociale și de cultură a țării noastre, ca să se serbeze ziua copilului.

Fără îndoială, că dacă judecăm această problemă, după manifestațiunile multilaterale ale serbărilor și acțiunilor, cari se desfășoară pentru promovarea cauzei copiilor.

Trebuie să recunoaștem că acest veac, al nostru, s'ar putea numi veacul copilului.

Dacă socotim însă problema din punct de vedere al statisticilor criminalității și a natalității, atunci n'ci odată, ca în vremea noastră, n'a fost mai alarmantă și îngrijorătoare soarta copiilor din punct de vedere al natalității și educației.

Din punct de vedere al natalității, neamul nostru era socotit printre cele mai prolifiche popoare. Dieta ardelenă în memoriul pe care l-a înaintat, la anul 1701, împotriva românilor la curtea din Viena, ca un protest împotriva anumitor drepturi acordate lor, zice: „legile scrisse despre această națiune se casază și violază și să dea D-zeu, ca nu cumva națiunea aceasta barbară și producătoare de prunci (proliferă) după un timp oarecare să se înalte spre a răsturna pe celelalte națiuni, (G. Barițiu, Părți alese din Ist. Trans.)

Și păntitorii, de ieri, prin urmare, vedeau clar că primejdia românească, împotriva lor, venea dela mamele barbare române, care erau prolifiche.

Se pune întrebarea serioasă și cu toată încredința patriotică, că oare neamul nostru își mai păstrează vigoarea natalității în România mare, în măsura în care o făcea aceasta în trecutul de glorie națională?

Oi căi am fi de orgolosi de destinelul neamului nostru și oricât ar fi de robust optimismul cu care ne place să ne apreciem și conturăm viitorul, dacă ne coborâm la realitate, dacă ascultăm gîsul statisticilor din vremea noastră, trebuie să ne înspăimântăm de concluziile lor în privința natalității, la poporul nostru.

Era moda să se vorbească, despre, viștul refuzului de a avea copii, numai la românii din Banat. Despre Ardeal nu se amintește nimic. Ori, chiar în Ardeal, așa cum stau lucrurile azi, în această privință, situația e mai mult de cât alarmantă. Pătura domnească nu naște copii, iar în sa-

Despoiarea omului de drepturile sale și aservirea lui către Stat, îngrozitorul abuz al puterii de stat în scopul unui terorism al colectivității, sunt tocmai contrariul a ceea ce mîntuie și natura omenească pretinde.

tele din jurul Orăștiei, țărancele noastre sunt mai păcătoase decât cele mai celebre bănățene în aplicarea sistemului de 1 și 2 copii. Citez Prișcuțul, Beriuț, Romosul, Cîstîțul și celelalte, unde elementul uman al acestor comune se împropietățește cu copii aduși dela moșii de peste Mureș, că altcum s'ar desființa, în scurt timp gospodăriile. Citez în chip deosebit, comuna Spini, unde, dacă n'ar fi țigani, pripășiți la periferia comunei cu copii mai mulți, ar trebui desființat singurul pest de învățător.

Nici în privința educației nu este mai fâburătoare situația. În timpul, înainte de războiul mondial, statisticile arătau că din numărul criminalilor abla dacă 10% erau copii. Acum însă, arată aceste statistice, că din crimele cari se comit 60% sunt al tineretului.

Se pune întrebarea, că ce este de făcut în fața acestei primejdi? Pentru că aceasta este mai mare și mai gravă de cât antirevizionismul și este mai actuală de cât comunismul. Acest viștu însoțit cu epicureismul concepției materialiste despre viață și desfrutul au stins viața multor neamuri, între cari se socotesc și strămoșii noștri Romani. Și, de bună seamă, că nici neamul nostru nu va avea soartă mai bună dacă nu se iau măsuri serioase, eficace și ducătoare la scop.

Că există și e reală această primejdie în lume și în neamul nostru, se dovedește cu acțiunile obștești, ce se ordonă și se organizează pentru promovarea natalității.

Se pune însă întrebarea, că se poate, oare, remedia acest rău prin acțiuni și serbări de circumstanță, ca și acelea pe care le vedem desfășurându-se sub ochii noștri? Nu, de două ori, nu.

Această problemă nu se poate rezolva decât prin o revenire la concepția și morala creștină cu toată sinceritatea și cu toată seriozitatea.

Concepția creștină și morala lui Hristos le spune rețelilor și acestor păcate pe nume, oricât ar fi de urâte și de rușinoase. Singora ea are rețete și mijloc de remediere radicală împotriva acestor rele nimelitoare de neamuri.

Că ce mare păcat comite o femeie care nu vrea să nască copii, o arată o legendă pe care o înfățișează Paul Keller în cartea sa: „Stille Strassen”: E noaptea de 28 Dec, Copii o-

morții de Irod lasă din mormintele lor. Se prind de mână și se duc spre Ierusalim, ca să găsească mormântul lui Irod. Acolo încep a cânta în cor, un cântec de jale, care atâta e de dulos, pentru că exprimă dorința după viață, pe care le-a luat-o Irod, omorându-i.

Irod aude cântecul, nu poate să-l supo te, lasă din groapă și țega. Copiii aleargă în urma lui. El se refugiază pe o corabie de pirați, aceia însă nu-l primesc, îl alungă. Se duce într-o peșteră de tâlhari, nici aceștia nu-l primesc. Se duce în locurile unde sunt îngroșări criminale executate prin spânzurătoare, nici aceștia nu-i dau adăpost: pentru că-l socotesc mai rău ca ei.

Aleargă într'un oraș și se oprește în fața unei case de creștini. Il sâng copiii și aici. Și, el începe ale zice: priviți, înăuntru e o familie creștină,

crucea atârână pe perete, în pat zace o mamă care e mai rea ca mine. Copiii se sfîșă și se trag îndărăt în fața priveliștii și, în acel moment un suflet de copil se îndepărtează din aceea casă.

Dal concepția creștină și morala lui Iesus Cristos taxată de criminali pe cel cari opresc nestolitatea ca și pe cei cari, pr'n educație greșită, omor sufletele tinerimei.

Prin urmare nu serbări și spectacole, cari sunt niște limonade stropite cu ghiazmă, ci reînnoirea la biserică și învățătura ei va mântui neamul de plaga, care-l va răpune viața.

Cel mai mare patriot și cel mai bun român tot biserică e, care a scăpat și aște neamuri și ne va scăpa și pe noi de acest mare rău.

Valer Pavelontu.

Ca pe vremea celor dintâi Creștini

Despre stările religioase din Rusia sovietică se scriu cele mai contradictorii lucruri. După cum e gazeta care scrie așa e și felul scrisurii. Dacă e gazeta de dreapta scrie grozăvenii despre perzecuțiile religioase din Rusia; dacă e de stânga prezintă lucrurile în colorii așa de favorabile și optimiste, că nu-ți vine a crede.

Intr'un număr din marele ziar francez „Figaro” s'a publicat o corespondență din Rusia, privitor la viața religioasă, de acolo. Iată ce scrie acel corespondent despre stările vieții religioase din Rusia:

„Aproape toate bisericile mari și cu valoare de artă au fost sau dărâmate, sau prefăcute în muzee, teatre și alte edificii publice. La penitriențele orașelor, pe la mahalale, a fost lăsată, ici-colo, câte o biserică mică și neînsemnată. La aceste biserică, Dumineca și în sărbători, în vremea slujbei, atâta lume se strânge, că preotul trebuie să facă câte trei liturgii una după alta, ca să satisfacă mulțimea oamenilor adunați pentru slujbă.

Evlavia credincioșilor este foarte edificatoare. Cântările liturgice sunt cântate de publicul adunat la slujbă: artiști, profesori, studenți, muncitori, țărani și copii mici stau alături și în accentul dragostei și adevăratei evlavii cântă cântările sfinte.

Când se îndeplinește serviciul divin în biserică, credincioșii prezenți observă o ordine exemplară și se în într'o liniște perfectă. După terminarea slujbelor, preotul rămâne în biserică ca să pregătească pentru botez copiii ca să mângăie cu învățătura credinței pa cei adulți și ca să facă catecheză cu copiii de școală. Cine voiește să ia parte la liturgie, acela cu două trei ore înainte vine la biserică, că altcum e imposibil să mai poată intra în biserică. Toate obiectele sacre au fost jefuite din biserică, chiar și clopotele. Pentru îndeplinirea serviciilor bisericesti, preoții se îmbracă în haine bisericesti, confecționate din pânză de cânepă și in, iar în locul potirului folosesc pahare de sticlă.

Viața religioasă, împotriva tuturor persecuțiilor și a oprămirilor, este de o mișcătoare afirmare și cucernicie. Fără să vrei îți vine în minte viața

primilor creștini, cari se rugau lui D-zeu și își serbau sărbătorile în ascunzișuri, în așa zisele catacombe.

În apropierea bisericilor își are preotul locuința, care seamănă cu a ermiților din primele veacuri, credincioșii însă, îi înconjură cu atâta stimă și alăprie, că e recompensat cu această pentru toate lipsurile materiale de cari suferă. Preoții bătrâni și acuma mai poată păr lung și reverență. Unii dintre ei au așa îndrăzneală, că intervin personal pentru interesele bisericești și a credincioșilor la autoritățile sovietice.

La Paști și alte sărbători mai mari bisericile sunt frumos decorate și împodobite cu flori de către credincioși. Se întâmplă însă, că vrăgmașii credinței mai conturbă serviciile D-zeiești și aranjează demonstrații anti-religioase; acestea însă sunt foarte rare și anemice. S'a întâmplat odată, că autoritățile sovietice au voit să oprească o procesiune religioasă la sărbătorile Sf. Paști. Au trimis ostași ca să imprăștie lumea. S'a întâmplat însă un spectacol neașteptat: credincioșii s'au împotrivit, iară ostașii comandați să puște în mulțime au aruncat armele și s'au alăturat credincioșilor, cu cari au căutat cântece de slavă lui Iesus cel înviat.

Se botează cu duimul copiii între 10—15 ani. În adâncul inimei lor sunt creștini mai mult de 90% din totalul locuitorilor din Rusia. Funcționarii superiori sovietici se duc la biserică și se închină, se păzesc însă să nu fie descoperiți.

S'a întâmplat odată și aceea, că muncitori trimiși să dărâne o biserică mai întâi au intrat în ea și s'au închinat, cântând imnuri religioase și numai după aceea s'au apucat de dărâmarea ei. Cu ocazia dărâmarilor, populația a dus din biserică tot felul de lucruri și buciți de piatră, pe cari le păzesc și păstrează cu sfințenie, în casele lor, ca lucruri sfinte.

Dacă la sate, se închină o biserică țărani se duc la orașe la biserică.

Credința este mai vie și mai profundă ca ori când în Rusia, încheie corespondentul sus amintit. Nici o putere a lumii nu o poate smulge din sufletele oamenilor!

V. P.

Fascism, Hitlerism, sau democrație?

Dela un timp lumea era într'o mare nedumerire. În țară partidele noastre politice sunt împărțite în două tabere susținând fiecare din ele câte o formulă de guvernământ.

Formula dictaturii îmbrățișată de o parte din statele Europei ca: Italia, Germania și acum în urmă cerută și în Spania, pentru care formula se varsă astăzi atâta sânge, cât numai poate înghiți pământul Spaniei; și formula democrației ca o continuitate a tacticii de guvernământ din trecut.

Lumea politică se afla la o grea cumpănă. Nu știa pe care să o aleasă din aceste două. Ba ceva și mai mult.

O parte dintre oamenii noștri politici din trecut, cari mai mult sau mai puțin au jucat un rol în conducerea statului nostru, au părăsit această formulă a democrației, gândind-o ca o haină prea veche, prea uzată de timpuri, alergând la această nouă formulă a dictaturii, prin tramblițarea unui naționalism de paradă.

Cel constanți și cu un spirit profund al viabilității, ar fi putut observa dela început cozile de vulpi lingăștoare, ce le rseau din lung haină a naționalismului de spitală.

Sub masca de troițe ce ascunde sub ele sângele nevinovat ce a curs din acel ce au țeteles că tactica acestor îndrăzniți, nu este decât o demagogie mascată spre a strage pe cei slabi, neprimind a se amesteca în ciorba de fasole a unor ușuratici, ce prin construirea de spitale în care se înternesă victimele acestor anghii, caută a tramblița că vor să pună o temelie nouă, să construiască o țară și o viață nouă în acest stat. Mulți îi credeau. Din neștiință nu își puneau această întrebare: „Cum o vor croi? Din ce au să construiască ei noua temelie a mult fericitelor Români de mâine? Ce plămădeală miraculoasă vor întrebulața pentru coca ce o frământă astăzi, spre a face pretiusa pâine albă și mare a României de mâine? Nu dădeau nici o lămurire în această direcție. Alergau ca ogari după iepurii puterii din sat, în sat în cămăși albastre, verzi, negre, galbene și Dumnezeu mai știe cum, strigând cât puteau: „România ne-a vindut-o jidanilor politicienii de astăzi”. Sau, Dl. Dr. Lupu merge la Paris și de câte ori merge vinde câte-o provincie din țara noastră. Cui o vinde? Cum o vinde? Această explicație nici ei nu puteau să o dea.

Un singur punct din programul lor îl spuneau. Nu mai vrem legături cu Franța. Nu ne mai trebuie prietenia Franței. Democrația este o haină veche și uzată.

Să mergem alături de Germania tipau unii. Bă alături de Mussolini strigau alții. Ceva și mai mult. În toamna trecută dl. Octavian Goga a făcut o vizită dlui Mussolini cu scopul de a primi lecții de dictatură din Italia. Alții îi făceau capul calendar dlui Hitler spre a primi lecții de dictatură Germană, pe care doreau a le aplica în mod practic în țara noastră. Credeau în mentalitatea lui că principile dictaturii Germane se pot exporta cu ușoarea în România, după cum germanii au cîrat pământul nostru Românesc în 1916—18 spre a mări productivitatea pământului lor.

Nu mă lădoesc că l-a și explicat dlui Hitler.

„Dați-ne principiile dictaturale pentru pământul ce l-ați luat în 1916”. Devza Masolineană s'a putut observa cu ocazia discursului ținut de dl. Mussolini la Milano. Poate nu se așteptau oamenii noștri politici ai extremei drepte la o așa farasă a dlui Mussolini. Cu toate acestea dl. Mussolini se arătat pe față sentimentele ce ni-le poartă. Vorbind de o Ungarie mutilată prin tratatul dela Traian, popoul nostru Românesc să își fixeze linia de conduită a viitorului din aceste declarații. Să extragem de aici seriozitatea oamenilor ce se hrănesc cu iluziile dlui Hitler

și Mussolini și care vrea să ne târască în fața unei prăpăștii. Nu trebuie să ne luăm după moște, căci nussal la miere nu ne duc. Să căutăm a urma înainte oamenii ce au un trecut glorios în istoria politică a țării noastre, oamenii ce au experiența vieții, care au jucat și joacă un rol mare în politica țării noastre, care reprezintă o voință nu a unei părți a națiunii, ci o voință a întregii națiuni conlocuitoare. Uade am fi mers dacă ne leam după vorbele neexperimentaților noștri demagogi?

Pentru care motive să rupem noi legăturile ce ne leagă prin suferință și sângele ce a curs amestecat cu cel Francez, în războiul trecut? Cine ne-a lăsat mâna de ajutor în anul 1916, când țara întreagă era în doborâșul dezastului săvârșit armatei Românești de prietenii germani ai tinerilor noștri îmbrăcați în cămăși verzi de astăzi? Nu am primit ajutorul acelorora cu care astăzi ni se cere a rupe legăturile de amicitie?

Acum o altă întrebare: „Pentru ce să rupem aceste legături. Si ne unim cu dl. Hitler care nici nu vrea să audă de recunoșterea integrității hotarelor noastre?”

Să ne unim cu dl. Mussolini care vorbește de o Ungarie mutilată de pe urma războiului trecut?

Ce concepții copilărești! Nu ne leagă nimic de istoricul provinciilor noastre Românești? Nu ne gândim la blestemul celor 800.000 de frați de ai noștri cari au căzut cu arma în mână murind vitejește spre a croi această Românie Mare? Iți d-nilor cu cămăși verzi și albastre, cu ce jertfe s'a făcut România-Mare de astăzi. Prin sângele mult ce a udat pământul acestei țări. Fiecare deal, fie care vâlcea sau albe de rău în șopoul lor ne vorbește de un eveniment trecut și petrecut în istoria țării noastre din care am eșit noi cei de astăzi care am avut norocul a se înfăptui sub ochii noștri marele eveniment, visat și așteptat de sute și sute de ani de acel ce su trecut ca niște călători, ai vieții pe aceste locuri.

Nu prin vorbe. Nici prin minciuni nu s'a înfăptuit celace s'a înfăptuit. Prin fapte și jertfe. Și fericirea și consolidarea statului Românesc de mâine nu se va face prin vorbe, ci tot prin fapte și jertfe. Această fericire de mâine nu se va plămădi băgând răcă și trezind ura și vrăjba între locuitorii acestei țări, ci trăind cu toții în bună înțelegere, tratând pe toți în mod egal în fața legilor acestei țări, legându-i prin aceasta de pământul acestor scump al țării care dă la fiecare existența vieții: Consolidarea României de mâine se face căutând a ne îndrepta cât mai mult privirea spre marea masă de jos a poporului. Să-i dăm mijloace de cultivare prin încurajarea agriculturii și raționalizarea muncii, prin încurajarea cooperăției care ar trebui să fie o bază solidă a statului nostru, ridicarea țărâului român prin școală și biserică și prin legăturile de prietenie cu vecinii și prietenii noștri. Barca României nu trebuie lăsată fără păaze.

Păzele sunt legăturile externe. Suntem o insulă între dușmani. Trebuie să ținem strâns legăturile făcute prin înțelegere și înțelegere.

Nu trebuie să stăm în mijlocul valurilor furioase ale acelorora ce au scris pe steagul lor: Război și revizuirea tratatelor de pace”. Este momentul să ne trezim și să fim cumpăniți în orice acțiune pe care o săvârșim. Trecând timpul, va fi prea târziu. Atunci, vom s'ajunge din nou ca vecinii noștri, care urmăresc orice slăbiciune a noastră, să strige:

„Dați-ne frânghia de nisip, pe care strămoșii noștri au dat-o strămoșilor voștri. Dacă nu, pornim războiu.”

I. P.

Alegeri Comunale în luna Iunie

In ziua de 1 Iunie: Bănița, Crișevada, Crișan Bretea-Streiului, Bretea-Română, Pui, Gruelaci, Selștioara, Vălișoara.

In ziua de 2 Iunie: Orăștioara-de-jos, Covrăgi, Certejul-Superior, Hobița, Dealu-Mare, Stoaneasa, Curcehi.

In ziua de 3 Iunie: Uric, Nojag, Șoimuș.

In ziua de 4 Iunie: Valea-Bad, Potingani, Ponor, Ghelar.

In ziua de 7 Iunie: Pestenița, Păucinești, Coroiești, Spini, Panc-Seliște.

In ziua de 9 Iunie: Petrila, Vulcan, Plop, Ohaba de sub piatră, Breazova, Hobița, Grădiște, Brănișca.

In ziua de 10 Iunie: Bucova, Zeican, Sarmiseghetuza, Petros, Boz.

In ziua de 11 Iunie: Băești, Rușor, Măști, Târnava.

In ziua de 12 Iunie: Râu alb, Vaidei de Munte, Târnăvița, Bretilin, Valea-Lungă.

In ziua de 13 Iunie: Livadia-de-Câmp, Nucșoare, Câmpuri-Surduc.

In ziua de 14 Iunie: Barul-Mic, Paros, Câmpuri-de-Sus, Săliște.

In ziua de 15 Iunie: Barul-Mare, Mălăești, Boiul-de-sus, Porcurea, Mesteacăn, Cula-mare, București, Ruda.

In ziua de 16 Iunie: Boiul-de-jos, Voia, Săbi.

In ziua de 17 Iunie: Cărmărești, Ardeu, Vulceza.

In ziua de 18 Iunie: Rea, Săcel, Dănești, Bria bârza.

In ziua de 19 Iunie: Grosi, Ulieși, Ohaba-Săgești, Săgești-Inferior, Coșja.

In ziua de 22 Iunie: Voiaș, Junc, Cărbănești.

In ziua de 23 Iunie: Dumesti, Ribita, Ribicioara.

In ziua de 24 Iunie: Peșterea, Teliucul Superior, Teliucul Inferior, Livadia-de-Corșești, Gelmar, Vătaș-de-sus.

In ziua de 25 Iunie: Bunița, Poenița-Voinii, Cerișor, Lelese, Silvasul-Superior, Almășel, Săulești, Făgășel.

In ziua de 26 Iunie: Cernișoara-Floreasa, Vadul-Dobrei, Săhodu, Runcul-mare, Măcnești, Bârșeu, Tebea.

In ziua de 27 Iunie: Almaș-Seliște, Abuceș, Birtin, Prihodite.

In ziua de 28 Iunie: Ciungani, Basarabasa.

In ziua de 30 Iunie: Mada, Prăvăleni, Bortuna.

(Continuare în Nr. Viitor).

Instrucțiuni.

— Rugăm pe domnii Președinți de plase, șefi de sectoare și Președinți comunați, a da cea mai mare atenție alegerilor comunale, urmărind tragerea la sorți, depunerea listelor, etc.

— Luptați cu toții pentru izbânda Partidului Național-țărănesc.

— Cunoșcând răvavul liberalilor, cu ocazia alegerilor comunale atragem atențiunea, că unde sunt neregulii se vor face contestații, cari se înainteză judecătoreștii care primește candidaturile, sau care conduce alegerile, dacă neregulile se fac în timpul alegerii sau în timpul când se proclamă rezultatul alegerii.

— Depuneți liste peste tot cu semnul nostru ROATA. Nu vă lăsați amăgiți în ceasul al 12-lea al stăpânirii liberale.

Și, ca să se vadă, până la evidență, vrednicia acestui regim și cinstea liberală, te niți în jur de tine și vezi cum s'au pricopsit alți domni și cetățeni, în această vreme.

Nu vei găsi, că alții au fost în stare să și cumpere vre-o casă sau să fie chip să și sporească averea. Că atunci ar fi binecuvântată guvernarea liberală, dacă belșugul ar fi general și progres în bună stare s'ar găsi la toți ămes.

Ori, aci e buba și asta mărturisește vălva rea de ochi a guvernării lor că numai ei s'au instărit, numai ei s'au îmbogățit, iar biata țară și noi toți abia mai putem răsufla greutățile impozitelor și de scumpetea vieții, în

care trăim.

Mărturisesc că ar fi neadevărat această socoteală, acest bilanț al guvernării liberale, dacă mi s'ar arăta în județul nostru un deputat liberal, sau alt demnitar al regimului care pleacă de la putere mai sărac sau cel puțin în aceeași situație a averii, cum a fost când au venit la putere.

Eu cred că mai îngrabă se poate găsi un csl verde decât un liberal nepricopsit.

Acesta este prin urmare, bilanțul guvernării liberale: rarițanti s'au pricopsit pe toată ținta, iar țara geme sub greutatea impozitelor și sub insuportabila scumpete a vieții.

„Un popor întreg nu-și poate pierde cumpătul“

Importantele declarații ale d-lui Ion Mihalache.

Populația românească — în frunte cu țărănimea — trebuie să aibă conștiința drepturilor de înălțătate, a forței ei, a intereselor ei — identice cu ale Statului.

Spiritul ei n'a fost și nu este netolerant. Se vede aceasta chiar la șovinismul care predică ura în viața publică, dar se înțeleg foarte ușor în viața particulară, cu minoritarii.

Iar dacă se folțoră excluderea sub orice formă, și de către oricine în noul stat românesc și al elementelor producătoare — viața națională și românească se poate dezvolta în condiții optime, în pace, în ordine evoluțivă.

Că este un spirit de recrudescență naționalistă generală?

Este firesc după un război de biruință a principiului național și în timpul unui război în continuare pe cale economică care se înfățișază sub forma protecționismului economic național dus până la izolarea autarhică.

— Că este o nemulțumire generală în care toți cei ce s'afără și nu și află încă un rost imediat în șgerul descăsat de criză — sunt împinși la gesturi disperate și prinși de febră? nu este, iarși de mirare.

— Că situația geopolitică a României aflată sub presiuni continue de forțe și influențe contrare pot expune la sdrucin echilibrul intern? este adevărat.

Dar:

Un popor trecut prin valurile turburi ale unei istorii foarte grele — și rămas totuși în stare să se regăsească după 2000 de ani — nu și poate pierde cumpătul și simțul măsurii în împrejurări cu mult mai puțin critice.

Și l pot pierde indolții, grupări cel-m-lt categorii sociale

Țărănimea nu — și nici adevărată burghezie românească

E evoluează lent și sigur spre rosturile firești într-un popor de țărani

Echilibrul românesc nu se poate regăsi decât în condițiile structurale și în adevăratul etnic românesc, evoluând normal în spiritul timpului, cu aspirațiile firești — și metodele cele mai proprii pentru împlinirea în pace și ordine a acestor aspirații.

România

Ministerul Justiției, Direcțiunea Generală Publicațiune.

Dl Tiberiu P. Neustädter, născut la 24 Nov. 1912 în com. Petroșeni (Hunedoara) domiciliat în com. Hațeg, str. Lungă Nr. 30 a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10. numele său patrimonial de Neustädter în acela de Orășanu, spre a se numi Tiberiu Orășanu.

Ministerul publică aceasta, conf. art. 11. spre știința aceluia cari ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute de alin. 11. al zisului articol și de art. 9 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1906.

Bilanțul regimului liberal.

Fie că pleacă liberalii dela putere, fie că vor mai rămâne, se impune însă un bilanț al regimului lor. Chiar și dăil recunoșc o oportunitate acestei socoteți. Pe seama opiniei publice, această socoteală, din partea lor de o vreme încoace, o face Dl. președinte de consiliu Tătărescu, care în fraze poetice și în accente epopeice ne arată fericirea acestei țări, pe urma guvernării liberale; pe seama partidului și a partizanilor a făcut socoteala președintele partidului liberal, Dl. Dinu Brătianu, care a strâns bilanțurile anului acestuia tuturor marilor întreprinderi și bănci liberale, a început să le citească în fața partizanilor și a subliniat profiturile curate, ca să vadă că ce mare binefacere a fost pentru ei regimul și guvernarea de 4 ani.

Intr'adevăr nu este întreprindere liberală care să fi arătat venit curat mai puțin de un milion cel puțin; iar totalul veniturilor realizate numai într'un an au întrecut suma de mai multe miliarde.

Și când liberalii fac aceste socoteți mi-a venit în minte să-i întreb, pe această cale, că oare bilanțul țărănilor cari sunt 90% din locuitorii țării și a muncitorilor, se încheie, la sfârșitul regimului liberal, tot cu câștiguri așa însemnate ca ale lor?

Nu trebuie să răspundă liberalii, că vor și să răspundă la această întrebare țărăni, cari sunt deficițari, în lipsă insuportabilă apăsare pe toată ținta,

Dar noi nu trebuie să ne îndestulim cu bilanțul pe care-l fac dăil la adăpostul cenzurii, ci trebuie să încercăm a-l face și noi, pe cât ne îngăduie cenzura.

Fiindcă noi vrem să facem această socoteală pentru plugari, nu ne vom referi la înălțarea pe țară, a guvernării liberale, ci vom ruga pe cititorii noștri să și privească deputatul liberal, din apropierea lor, din cel mai apropiat oraș al lor. Să cerceteze prin asemănare, care a fost situația lui, din punct de vedere al averii, când a venit la putere, și care este acum când pleacă dela putere?

De bună seamă, că vor constata lucruri ciudate. Când au venit la putere, dl. advocatul liberal, zci deputat avea datorii pe plată, nici întreținerea lunară nu o putea achita: hainele erau pe datorii și abia se putea descumera din mulțimea creditorilor încomodi.

Acum la sfârșitul guvernării, acelaș domnișor se prezintă într'o situație foarte schimbată. Cel puțin o casă nouă în orașelul de reședință. Dacă nu are în orașelul de reședință proprietate, atunci de bună seamă are cumpărat la București un apartament din vreun mare blokhaus. Se mai găsește câteva libele cu depuneri, sunt pricopsite toate nesmarile și sunt asigurate fonduri pentru o călătorie de agrement în străinătate, pentru destinderea nervilor dlor de atâta muncă parlamentară și osteneala socială în favorul cetățenilor.

Pentru „Solia Insinuității“.

De: Andronic Pelca.

Cetind Nr. 21 din 20 Maiu 1937 al fratelui „Solia Dreptății“, mai bine numită, a „Insinuității“, ai impresia că majoritatea din redacțiunea acestui organ de partid, sufăr de o „afazie motorie“, o boală a limbii, care-l face pe bolnav încașabil de a pronunța cuvintele.

Ce-i mai caracteristic pentru un afazic este, că el se străduiește să găsească numele cuvintelor, dar nu reușește, nu poate spune pe nume obiectelor care i-se prezintă, sau repetă aceleași cuvinte ori câte lucruri i-s'ar arăta. Alteori deformează cuvintele sau le substituie, dând o tulburare specială de limbaj, care se numește parafază.

Am abordat cu aceste câteva cuvinte, înainte de a mă lega de lipsa totală de obiectivitate a celor afirmate de această gazetă, relativ la rezultatul alegerilor comunale și județene, precum și în legătură cu declarațiile d-lui Ion Mihalache, președ. P. N. T., făcute la Câmpulung, întrucât scribii gazetei, în mintea lor

îngustă, nu pot pricepe ori câte dovezi li-s'ar face de completă lipsă de legătură a P. N. T. cu comuniștii, Evreii etc. — întrucât nici chiar „șeful lor suprem“ dl Vaida, nu susține așa ceva.

Au învățat ei, ca un papagal, câteva cuvinte, pe cari le repetă în fiecare număr al gazetei, că P. N. T. e comunist, că e vândut Evreilor etc. Incolo, nu mai sunt capabili de nimic, cu aceiași falcă repetă aceiași rumegetură. În fine, să revenim la alegerile administrative, sporadice prin faptul că au fost alese după criteriul, care permite a lăsa, o impresie de confuzie și nesiguranță, întrucât aceste alegeri, amânate a nu știu câta oră, ar fi putut da un rezultat și-o indicație precisă, o mijlocie matematică aproape, dacă s'ar fi făcut în câteva zeci de județe.

S'au ales însă, pe sprânceană, anumite județe, anumite comune, unde guvernul și organizațiile de

(Urmare în N-rul viitor).

Stat țărănesc, școală țărănească

(Urmare din Nr. trecut)

Se va sice poate că învățătorul are o muncă prea ușoară activând la școală numai 5 luni pe an: din Noiembrie până în Martie. Dar nu este așa. El va trebui să aducă o contribuție efectivă la ridicarea vieții economice a satelor. Viața economică a satelor să fie pusă sub conducerea învățătorilor. Fiindcă ei — în afară de opera din școală — posedă desigur un nebănuț potențial de realizări pe terenul economic. Învățătorul, ca inițiator și conducător de cooperative în sate, nu este o idee tocmai nouă la noi. Învățătorimea din generația condusă de Spiru Haret a răspuns cu o operă efectivă la chema-

rea ce i s'a făcut de către această mare dascăl în cooperarea de credit la sate. Așa dar școala primară după reguli geografice, cu învățământ complementar, fiind în strânsă legătură cu situația economică a țării și cu sufletul poporului nostru este școala care ne trebuie. Orice reforme în învățământ trebuie să țină socoteală de aceste cerințe. Iar învățătorul lucrând pe cele două planuri ale vieții sociale; cel educativ în școală și cel economic în cooperative va deveni cel care are treburi să fie întotdeauna; un factor important de progres în stat.

Ion Sămărtineanu
învățător.

Știri.

† CORNELIA Dr. POPU. În ziua de 23 Mai a răposat la locuința sa din Orăștie, venerabila matroană a elitei românești din Orăștie: văduva Cornelia Dr. Popu, soția fostului medic militar de pe vremuri.

Fiind membră a unei familii frumoză românești cu legătură și trecut de aleasă afirmare și activitate românească a lăsat regrete largi în cercurile românești.

Înmormântarea s'a făcut în ziua de 25 Mai în cimitirul gr. cat. din Orăștie însoțită fiind la locul de odihnă de un numeros și zelos public.

În urma răposatei rămâne în casa Adrians, căreia și pe această cale îi exprimăm condoleanțe.

† NICOLAE DOBOCAN. În ziua de 25 Mai a. c. a fost prăcut la locul de odihnă veșnică în cimitirul gr. cat. din Orăștie, fiul de 3 ani al medicului de circumscripție din Cugir Dr. Ioan Dobocan. Micuțul Ușu, a fost însoțit pe acest drum, de durerea părinților și a familiei, bunicii lui, Dna Mariana Vlad precum și de o numeroasă asistență a păturii intelectuale din Orăștie și Cugir.

La doliul familiei ne asociem și noi transmitem, și pe această cale condoleanțele noastre.

TINERIMEA ROMÂNĂ LA ORĂȘTIE. Duminecă 23 Mai publicul românesc din Orăștie a trăit clipe de aleasă înălțare sufletească. Dl. Nae Dumitrescu, președintele Tinerimii Române, în fruntea a 200 elevi 100 elevi și 150 de profesori a descins pentru un scurt popas și în orașul nostru.

De bună seamă că faima liceului „Aurel Vlaicu” a fost punctul de atracție nemăsurat al D'or, că s'a oprit în orașul nostru!

Dacă Dni au făcut cinste Orăștiei atunci nici Orăștiea nu a rămas mai pe jos. I'a primit în urma ostentțiilor directorului Demian și Dnei directoare Mosora, cum nu s'a așteptat, chiar după propria lor măritisire. A fost pus și un program și un festival, care urma să se execute de elevii școlilor primare din plaza Orăștie, care însă în urma ploii torențiale care s'a abătut asupra orașului, n'a mai avut loc.

Tinerimea română și profesorii însoțitori au plecat satisfăcuți din Orăștie și poate ar fi plecat încântați de

nu s'ar fi rostit atâtea discursuri la banchetul ce li s'a oferit!

† Dr. PAVEL OPRİȘA, fost director al liceului „Avram Iancu” din Brad în anii 1900—1914, — a murit în vârstă de 78 ani, după o luptă plină de lupte pe terenul cultural-național. Rămășițele pământești au fost depuse în cimitirul dela T. b. a. — Odihnească în pace, căci a fost un suflet nobil și a lucrat mult pentru neamul său.

O HARTĂ A ROMÂNIEI. În mărime de 48 metri pătrați a fost expusă la expoziția internațională din Paris, de către inginerul Leonida, din București. Această hartă, lucrată în 10 ani, arată munții, apele și toate bogățiile României, prin apăsarea unui buton, când se aprind o mulțime de becuri electrice.

MONEDE DE 100 LEI. Trebuie scurte, Ministerul de finanțe a anunțat că nici oameni particulari și nici casele publice nu au dreptul de a refuza primirea monedelor de 100 lei din argint, întrucât termenul de retragerea lor încă nu fost fixat. Retragerea se face prin Banca Națională și Administrațiile financiare.

UN ORAȘ AL PITICILOR. A fost construit lângă București, la marginea lacului Floreasca. Au fost aduși din străinătate un grup de pitici, care vor locui în orașelul lor și această va fi una din curiozitățile ce se pot vedea la expoziția din „Lana Bucureștilor.” Acești oameni sunt de mărimea copiilor până la 10 ani.

AUR MULT. S'a scos anul trecut din pământ, cum nu s'a mai pomenit niciodată. În țara Transvalului (Africa de sud) s'a scos 340 de mii kilograme. În Rusia 207 mil kilograme, iar în alte continente mai puțin, iar în total s'a scos un milion și nouă mii șapte sute patruzeci și cinci kilograme.

ENGLEZII. Păstrează de sute de ani trăsura Regală făcută din aur curat și care s'a scos cu priceful strălucirii încoronării a regelui Gheorghe VII în 12 Mai s. c. Ea cântărește 4000 kilograme și se înțelege dela sine că are o valoare nespus de mare (re-o două sute de milioane lei).

TOATE ȘCOLILE SECUNDA-RE. Din țară vor lua vacanța la 31 Mai. În seara acestei zile încetează

cursurile. Examenele de fine de an vor începe pe ziua de 11 Iunie, adică după sărbătorile dela 8 Iunie și ziua eroilor, la care elevi vor participa în mod obligatoriu.

COPII CU NOROC. Toți copiii din Anglia născuți în ziua încoronării (12 Mai) vor primi numele de George (băieți) și Elisabeta (fete). Casa regală a Angliei va împărți daruri tuturor celor născuți în această zi. Spun știrile că în ziua aceea numai la Londra, până la ora 9 dimineața s'a născut 20 de copii.

DIN VENITURILE „LOTERIEI DE STAT” Se îngrijeste spitalele de tuberculoși (oficioși). Se vede că s'a adunat parale frumoase de vreme ce în anul acesta se vor construi vreo cinci spitale de acest fel în diferite centre și regiuni ale țării.

DUPĂ ULTIMELE SOCOTELI. Populația României este în plină creștere. Astfel 1 Ianuarie 1937 s'a estimat că sunt în țara noastră 19.442.000 de cetățeni români, ceea ce înseamnă că suntem o putere de temut în ceea ce privește numărul de oameni care ne pândesc în umbră.

CĂSĂTORIA DUCELUI DE WINDSOR. Fostul rege al Angliei cu doamna Simpson, se va căsători joi 3 Iunie c. la castelul din Canada (Franța) Nici un membru al familiei regale engleze nu va lua parte la ceremonia căsătoriei.

Un taur

de 17 luni, rasă zimental, se află de vânzare. — Doritorii a se adresa la:

CRANCIOVA IOSIF
com. Aurel Vlaicu.

Una casă de fer mică de vânzare.

Informațiuni la administrația gazetei

Abonați „Solia”

Tractor

Cumpăr TRACTOR marca FORDSON necesar pentru batoză de treierat. Poate fi folosit de 2—3 ani dar în perfectă stare de funcționare.

A se adresa ofertei d-lui.

Toma Iordan

Com. MĂNERĂU, pl. Hunedoara.

VIZITATI NOUA BODEGĂ

Asortată cu tot felul de beuturi
bune și eficiente.

Mezeluri, pescărie, bomboane și
orice fel de gustări doriți.

Vizitați cu încredere noua bodegă bine asortată, din Casele Reuniunii Meseriașilor Români.

Cetiți numai „Solia”

Motor de vânzare

de 10 H. P. sistem Feroagricola, renovat în 1936, piston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treierat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 bol.

Preț f. redus. Informațiuni la:

VOINA VIDA, com. Sarmisegetuza jud. Hunedoara.

— Se poate vedea în funcție în orice zi.